

ИИ грамотност за по-справедливи и демократични общества

Препоръка CM/Rec(2026)12
на Комитета на министрите на Съвета на Европа
относно грамотността в областта на изкуствения интелект

Приета на **2 септември 2026 г.**
на 1567-ото заседание на заместник-министрите

Препоръката предлага обща рамка за развитие и насърчаване на ИИ грамотността, за да могат всички хора да разбират изкуствения интелект критично и да взаимодействат с него етично, отговорно, безопасно и ефективно, в съответствие с човешките права, демокрацията и върховенството на правото.

Какво представлява ИИ грамотността?

Според препоръката тя включва три взаимосвързани измерения:

Човешко измерение

Разбиране на етичните, обществените, когнитивните, психологическите, културните и екологичните последици от ИИ, включително въздействието му върху човешките права, демокрацията и върховенството на правото.

Технологично измерение

Разбиране как функционират ИИ системите, как зависят от данните, какви са техните възможности, ограничения и технически принципи.

Практическо измерение

Използване на ИИ системи в реална среда по етичен, отговорен, безопасен и ефективен начин, с разбиране на техните ползи и рискове.

Хората
в центъра
на технологичния
напредък

Хора

Знание

Отговорност

Доверие

Какво препоръчва Съветът на Европа на държавите членки?

1

Да използват общ модел за ИИ грамотност
Да се използва триизмерният модел като ориентир при разработването на политики и инициативи, с особено внимание към човешкото измерение.

2

Да прегледат стратегии и политики
Да бъдат прегледани националните стратегии, законодателни рамки, политики, практики, обучение и учебни програми с оглед на този модел.

3

Да включват заинтересованите страни
Заинтересованите страни да участват в разработването, прилагането и оценяването на политики и инициативи за ИИ грамотност.

4

Да насърчават ИИ грамотността за всички
Да се осигури постепенното й достъпност за всички групи от населението чрез формално, неформално и информално обучение и инициативи за обществена осведоменост.

5

Да осигуряват обучение и професионално развитие
Да се осигуряват или улесняват начално обучение и продължаващо професионално развитие по ИИ грамотност за публичните служители и други професионалисти, с особено внимание към работещите в образованието.

Няколко важни принципа

ИИ системите имат ограничения
Могат да допускат грешки и не мислят, не разбират и не разсъждават по начина, по който го правят хората.

ИИ е инструмент, а не човек
Системите могат да взаимодействат по начин, който изглежда човешки, но не притежават човешко разбиране, опит или способност за самостоятелно обществено действие.

Човешката преценка и отговорност не трябва да се делегират на ИИ.

При решения на публични органи, подпомагани от ИИ,
трябва да има отчетност, проследимост, обяснимост, законосъобразност и възможност за оспорване.

#РазбериИзкуственияИнтелект

ИНСТИТУТ
ПО ПУБЛИЧНА
АДМИНИСТРАЦИЯ